

Ministerstwo Spraw Wojskowych
(Sztab Generalny)
Wydział Organiz., Ref. Pr. Obs.

8072 J2
Warszawa dn. 6. IX. 21 r.

2738/II.

KSP

Do

Adjutantury Generalnej
Referat Prasowy

Przesyła się przy niniejszym do wiadomości komunikat prasowy z Moskwy z dn. 30. VIII i 1. IX, oraz komunikat prasowy z Rygi z dn. 1 i 2. IX.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
L. Gz. 8072 J2
Wpłynęło dn. 8. IX 1921 roku
Wyszło dn. — 1921 roku
Załączników —

h. Sobieski pvt.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

M O S K W A

"Izwiestja" w artykułach wstępnych aprobuje zarządzenia sowietów co do likwidacji wszechrosyjskiego komitetu pomocy głodnym, zarzucając komitetowi łączność z prądami kontr-rewolucyjnymi poza granicami Rosji. Te same wyjaśnienia podaje komunikat rządowy. Położenie ekonomiczne Nadwożża jest tego rodzaju, iż z posiadanych tam zapasów mogą korzystać w minimalnych rozmiarach tylko robotnicy, wyłączając nawet ich rodziny. Liczba głodnych w samej gubernji Samarskiej wynosi 588 tysięcy dorosłych i 600 tys. małoletnich. Nansen w interwiewie oświadczył, że Liga Narodów gotowa jest udzielić Rosji pożyczki w wysokości 10 milionów funtów szterlingów, pod warunkiem zgody Rosji na warunki postawione przez Ligę Narodów. Na posiedzeniu W.C.I.K. w dn. 25 sierpnia r.b. zostały rozpatrzone sprawy organizacji sądownictwa w Rosji pozatem organizacji komitetu składającego się z przedstawicieli W.C.I.K. - R.S.F.S.R. i U.S.S.R. dla należytego wykorzystania urodzajów Ukrainy. Omawiana również była sprawa stosunku rządu sowieckiego do przedsiębiorstwa osób prywatnych, mających arendy od rządu. Pewne sfery angielskie i amerykańskie podzielają zdanie, iż na konferencji Waszyngtońskiej powinni się znajdować przedstawiciele Rosji i Ukrainy sowieckiej. 29 sierpnia wyjeżdża do Moskwy oficjalny przedstawiciel Włoch Boldzano Pikko- dyrektor gazety "Corriere del Parlamento". Fińska delegacja handlowa po powrocie z Piotrogradu do Finlandji komunikuje, że "Narkom "Wnieszterg" zaproponował delegacji dla zamiany len, konopie, azbest, smary maszynowe, skórę, szczecinę, końskie włosie, tytoń i stare żelazo. "Izwiestja" komunikują, iż Japonja jest wstępnie w układy z Republiką Dalekiego Wschodu. Tym tłumaczy się przyjazd do Charbinu byłego naczelnika sztabu Taka Jonagi. 28 b.m. Otwarty został III Wszechrosyjski Zjazd pracowników budowlanych. "Ekonomiczeskaja Ziżń" we wstępnym artykule proponuje zaopatrzenie w pro- wizję wszystkich wielkich przedsiębiorstw. Reszta drobnych winna być od- dana prywatnym osobom w arendę. W obszernym artykule "perspektywy handlu z Polską" podaje się szereg wyciągów i artykułów pism polskich dotyczą- cych tej kwestji z równoczesnym zaznaczeniem, iż przemysłowcy polscy nie

wywierają należytego nacisku na rząd polski w celu rozpoczęcia normalnych stosunków ekonomicznych Polski z Rosją. Artykuł wyraża przypuszczenie, iż przedsiębiorcy polscy nie posiadając dostatecznych kapitałów dla wykorzystania surowca rosyjskiego, mają zamiar pozostać tylko pośrednikami kapitału francuskiego i amerykańskiego, oraz wykorzystać tranzyt towarów rosyjskich przez Polskę. W Chrystjanji oczekują przyjazdu Kierzencewa dla podpisania układu handlowego Rosji z Norwegją. "Sow-narkom" osobnym rozporządzeniem wprowadza z dniem 15 września przymus opłaty za korzystanie z energii elektrycznej, gazu, wodociągów, pralni, łaźni i kolejek podjazdowych.

KOMUNIKAT PRASOWY z dn.1.IX.21 r.

M O S K W A

"Komunistyczny trud" z dn.1.IX.21 r. w artykule wstępnym p.t. Świadectwo "komunikuje, iż Rumunja za przykładem Francji postanowiła nie dopomagać Rosji. Francja na wszelki możliwy sposób starała się wykorzystać sytuację głodową Rosji, spodziewając się, iż lada dzień może paść rząd sowietów. Tak zdawałoby się w rzeczywistości, iż w państwie, które z wyrobów przemysłowych produkuje zaledwie jedną piątą ogólnego zapotrzebowania kraju, jedną trzecią produkcji rolnej, a jedną szóstą całej ludności dotknięta jest głodem, może łatwo przyjść do rozruchów wewnętrznych i przewrotu. Rosja Sowiecka okazała się odporną, jak świadczy wykrycie spisku Piotrogrodzkiego, który zdaniem autora artykułu, jest tylko świadectwem bezsilności rosyjskiej kontr-rewolucji. Rząd angielski ściga wojska swoje do rejonu powstania w Południowych Indjach. W Kalkucie internowano przewodcę pocztowych robotników. Robotnicy ogłosili protest. W Nowgorodzkiem powiecie, na południe od linii kolejowej Omsk-Mikołajewsk odkryto bogate jeziora sody, posiadające jej do 20 mil. pudów. Codziennie można dobywać 400 tys. pud. sody. Nadeszła od Kalinina i Władimirskiego z głodnych gubernji depesza stwierdzająca katastroficzne położenie Nadwołża i domaga się wyczerpania wszystkich sił nie tylko rządu, ale i całego narodu rosyjskiego w celu niesienia pomocy głodnym. Wstępny artykuł "Izwestji" stwierdza, iż przy odkryciu spisku Piotrogrodzkiego wykazała się wiaźka umiejętności państw i sfer zamieszanych w aferze obalenia sowietów. Chciano to skutecznie w tym momencie właśnie, kiedy zobaczono, iż Rosja Sow. przez wprowadzenie nowej polityki ekonomicznej, zaczyna zdobywać coraz to większe podstawy swojego istnienia. Centralny Komitet Pomocy Głodnym przy W.C.I.K. wyznaczył tydzień pomocy głodnym. Komitet zwrócił się do Narkofina w celu nałożenia specjalnych procentów od istniejących już podatków i zaprowadzenia nowych w celu obrócenia w ten sposób uzyskanych sum na pomoc głodnym. Fakt ten świadczy o tem, że Francja zamierza nie odstępować od swej dotychczasowej linii politycznej w stosunku do Rosji. Szwedzki Cz. Krzyż ma wysłać do Rosji ekspedycję pomocy głodnym, składającą się z kilku oddziałów: 1)aprowizacyjnego, 2)sanitarnego, 3)so-
cjalnego, 4)organizacyjnego, 5)konsultacyjnego. Wygłoszony jxxk w dn. 30

Wojny w Rosji

sierpnia przez Trockiego można bić ta pewność, iż nigdy uwaga świata nie była tak skierowana na Rosję, jak w chwili obecnej. Głód, jako polityczny faktor postawił na pierwszym planie potrzebę państw zachodu wejścia w stosunki z Rosją. Burżuazja francuska z jednej strony poszukuje terenu do porozumienia się z Rosją Sow., z drugiej natomiast podmawia Rumunję do zbrojnego wystąpienia przeciwko Rosji. Trocki wzywając proletarjat do energicznej pomocy głodnym, zwraca uwagę, - na ciągle istniejące niebezpieczeństwo kapitalistycznego zachodu. Minister Lotwy oświadczył w Kownie, iż konferencją Estonji, Lotwy, Litwy i Sow. Rosji przy udziale Finlandji ma się odbyć w połowie września. Zaznaczył on, że bez porozumienia ~~xxka~~ polsko-litewskiego - sojusz Polski z Lotwą jest niemożliwy. Na wypadek wkroczenia do Litwy kowieńskiej wojsk gen. Zeligowskiego, Lotwa nie zostanie neutralna. W Chrystjanji osiągnięto całkowite porozumienie co do zerwania umowy handlowej. Po jej wydrukowaniu zostanie podpisana ona przez obydwie strony. Do Piotrogradu przybyło 604.987 pud. szyn, śrub kolejowych - ładunki te pochodzą z Rewla i Niemiec. "Prawda" w obszernym artykule okłamując ideologję konferencji Waszyngtońskiej w imieniu Komunist. Centr. Kom. Wyk. Międzynarodówki stwierdza, że konferencja nie doprowadzi do rozbrojenia i powszechnego pokoju. Konferencja ta ma tylko na celu uzgodnienie interesów większych anglo-saskich frapieżnych państw imperjalistycznych kosztem słabszej Japonji dla wyzyskania Chin i Sow. Rosji. Jasnym okazuje się to, chociażby z tego, że na konferencję tę nie jest zaproszona Rosja Sow. W przeciągu pierwszej połowy sierpnia przybyły do portu Piotrogradzkiego 24 statki z ładunkiem 58.978 tonn.

Wg. J. J. J.

Specjalna Komisja Baczmanowa wysłana do Piotrogradu postanowiła Izorską fabrykę zwolnić od wszystkich prac dotychczasowych, i zamienić ją na warsztaty kolejowe. Zreorganizowana w ten sposób fabryka będzie moła wypuszczać w ten sposób w pierwszym roku 30 lokomotyw odremontowanych całkowicie (kapitalnie), a przez 3 lata następne doprowadzić do 600 lokomotyw.

R Y G A

Półoficjalny organ urzędu Łotewskiego "Brihwa Weme" zwraca uwagę rządu na odbywające się w Berlinie obrady bałtyckich baronów z współudziałem von der Goltza, Bermondta i działaczy bermontowskich z czasów słynnego najścia Bermondta na Łotwę. Organ pisze: "Wiadomo nam, że Bermond posiada stałe stosunki z bałtyckimi baronami, wrogo do Łotwy usposobionymi przez b. oficerów Landswehry. Von der Goltz w ostatnich czasach także szukał zbliżenia z baronerją. Na akcję tę należałoby nam zwrócić poważną uwagę. Rząd sowiecki znów zaproponował państwu bałtyckim swe wstąpienie do związku państw bałtyckich. Odpowiedzi dotychczas nie otrzymał. Prasa łotewska przypuszcza, że do porozumienia między Rosją i państwami bałtyckimi prawdopodobnie dojdzie. Wogóle od pewnego czasu odbywa się tendencyjna kampanja prasy za zbliżeniem łotewsko-bolszewickim. Honorowanie posła bolszewickiego Haneckiego przez członków rządu łotewskiego a w pierwszym rządzie przez prezydenta ministrów Mejerowicza, przy oficjalnych przyjęciach, częste wizyty Haneckiego u Mejerowicza - świadczą także o odbywającej się kampanji. Jednocześnie daje się zauważyć co raz bardziej wrogi stosunek do Polski. Rada Łotewskiego kongresu zniszczonych przez wojnę okręgów postanowiła protestować przeciwko działalności rządu, który pośpiesznie skupuje 40.000 pud. zboża pod zasiew dla okręgów objętych głodem w Rosji, przygotowawszy dla zniszczonego wojną państwa Łotewskiego zaledwie 14.000 pudów wtedy, kiedy minimalna potrzeba 70.000 pud. ziarna. Łotewska Partja Komunistyczna rozrzuciła po mieście odezwę/ do tworzenia proletarjackich komitetów pomocy dla głodnych i niedopuszczenia pomocy zagranicy w innej formie, ponieważ pod płaszczykiem humanitarnego dzieła światowa reakcja - kontr rewolucja przygotowuje przewrót polityczny w Rosji.